Leto XIV. V.b.b. Dunaj, dne 26. decembra 1934 Št. 52.

KOROŠKI SLOVENEC

Naroča se pod naslovom: „KOROŠKI SLOVENEC“. Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov: Politično in gospodarsko društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko, gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrtletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—

Blagoslovljeno novo leto
vsem naročnikom in prijateljem
uredništvo in uprava.

Misli ob novem letu.

Manjšina biti ni prijetno, je dejal nedavno mož, ki nekaj velja v deželi. Če ob koncu letošnjega leta delamo bilanco našega stremljenja in doseženih uspehov, vidimo, da brez dobre vere v rešitev in brez potrpljenja res ni lahko biti narodna manjšina. Komaj smo se narodili v nove razmere, že smo spet sredi novega vrveža, nesporazumljenj in disonanc. Tudi bodoče leto bo za nas izpolnjeno z novim bojem za enakopravnost, v veri na dober izid in s potrpljenjem ga bomo vodili, pri tem pa ne prezrli smernice, ki je bila svetla črta dosedanjega našega razvoja in od katere se tudi v bodoče ne odmaknemo niti za ped.

Do svetovne vojne je bilo vprašanje narodnih manjšin notranja zadeva držav. Z mirovnimi pogodbami so države sprejele tudi določbe, ki obvezujejo nove države z večjimi manjšinami, da s svojo postavodajo zaščitijo pravno in kulturno enakopravnost in jezikovne pravice manjšinskih članov. Najdragocenejša pridobitev narodnih manjšin po svetovni vojni je v mednarodni zaščiti Zveze narodov, ki je prevzela skrb, da bodo nove države manjšinske določbe tudi izvajale. V tej točki so se hkrati pojavile največje težkoče, ker imajo glasom nje pravico predlagati in ocenjevati manjšinske pritožbe le države-članice Zveze narodov, manjšine same ne smejo nastopati niti kot tožiteljice. Zato mednarodna manjšinska zaščita do danes ni dosegla znatnejših uspehov. Prva leta po vojni je rastlo zanimanje za manjšinska vprašanja, kar je v največji meri zasluga vsakoletnih manjšinskih kongresov, ob neuspehih manjšinskih pritožb pa je zanimanje za manjšine ponehalo. Že so se čuli pred letom glasovi, ki so zahtevali celo v krogu Zveze narodov prilagoditev narodnih manjšin večinskim narodom. Molk okoli manjšinskega vprašanja je letos prekinila Poljska s svojo zahtevo, naj se manjšinska zaščita raztegne na vse države-članice. Izgleda, da je s tem predlogom storila manjšinam le slabo uslugo.

Manjšinsko vprašanje ni nikakor vprašanje sile, tudi ne toliko zaupanja večinskega naroda do manjšine, marveč vprašanje objektivne pravice. Ljubezen do naroda, spoštovanje duševnih narodnih vrednot je zakon božje in naravne pravice. Le tisti večinski narod zamore pravično ocenjevati duševne vrednote naroda-soseda, ki ocenjuje tudi sebe po svojih duševnih vrednotah. V jedru je manjšinsko vprašanje preprosto vprašanje sožitja dveh narodov-sosedov. Kulturna višina naroda je torej merodajna tudi za razvoj manjšin. Narod, ki ceni le svoje število in svojo gmotno, brahialno silo, ni zmožen za reševanje manjšinskih vprašanj.

Izjave avstrijskih državnikov k manjšinam in njihovem vprašanju so nedvomno edinstvene in ni nam jih treba jemati kot navadno „Augenauswischerei“. Naši državi gre danes za duševno in šele v drugo za gmotno življenjsko zmožnost. Sila, ki odtehta mamljivost rajhovskega nacionalizma ali mikavnost italijanskega fašizma, se zamore roditi samo iz duha, ki je nad nacionalnim in fašističnim pojmovanjem. To je — kot jasno zatrjujejo vodilni avstrijski državniki — edino duh pravičnosti, objektivne pravice, ki je pisana za danes in jutri in vedne čase. Tod je rešitev države, ki se je uprla silnemu valu nacionalizma, ki je črez noč kot burja zajel ves ostali nemški rod, in plehkega fašizma, ki je po svojem nasilju le kratkotrajen. Tod je hkrati edina pot držav do svetovnega miru, katerega ne zagotovijo nobeni sporazumi in še manj — orožje.

Na poti, ki so jo zarisali avstrijski voditelji novi državi, je edina možnost trajne rešitve manjšinskega vprašanja. Na koncu razvoja naše države so ali enakopravne narodne manjšine v ustaljeni močni Avstriji ali pa ne bo več ne Avstrije in tudi ne več narodnih manjšin. Tako je in ostane zakon svetovne povestnice, ker še vedno vlada in vodi svet Njegova pravična roka.

Kaj je naša naloga tudi zanaprej? Ostati moramo dobro sredstvo v rokah prve in največje sile, ki vodi usodo sveta in narodov. Tudi v bodoče nas ne sme voditi ne nasilje, pa tudi ne pretirano zaupanje ali nezaupanje v osebe, ki na videz imajo ali bodo imele našo usodo v rokah. Usoda narodnih manjšin v Avstriji je najožje povezana z usodo Avstrije same. Seve je slednja le košček usode Evrope in vsega sveta. Verujmo tudi v bodoče, da gre pot kljub vsemu razkrajanju in razpadanju v svetu navzgor in da je vse gnilo in hudo okoli nas le korektura, urejevanje Njega, čigar stvar so svet in njegovi narodi. To vero potrjujejo ob vseh senčnih straneh letošnjega leta prvi sončni žarki, ki nas dosegajo preko temne, meglene noči, napovedujoč zarjo novega dneva. S temi pogledi in s to vero pojdimo v novo leto!

Kaj prinese svetu novo leto . . .

Dvoje težkih vprašanj čaka evropske države v novem letu: posaarsko glasovanje in razorožitev. Od teh dveh zavisi nedvomno glavna vsebina mednarodnega življenja bodočih mesecev.

Do posaarskega glasovanja je samo še štirinajst dni. Glasovanje je velike, zelo velike gospodarske in vojaške važnosti za obe prizadeti državi. Ko pade meja med Posaarjem in Nemčijo, zazija ob francosko-nemški meji nova vrzel. Bogastvo posaarske zemlje in njena industrija bosta ojačili Nemčijo v gospodarskem pogledu; brez železa in premoga vojna industrija le slabo uspeva. Železo in premog sta poleg kamenega olja tudi danes še vir bogatstva in — varnosti. Kljubtemu bo glasovanje 13. januarja izvedeno brez posebnih zapletljajev in Francija se bo strogo držala mirovnih pogodb. V trenutku pridružitve ozemlja k Nemčiji pa ne bo več moglo obstojati dosedanje ravnotežje evropskih sil in vprašanje mednarodne varnosti bo spet odprto.

V novembru minulega leta je Nemčija z glasovanjem potrdila zahtevo Adolfa Hitlerja po vsestransko enakopravnosti in je zato odobrila izstop svojih zastopnikov iz Društva narodov. Pravico si je nato vzela sama in se oboroževala ne oziraje se na druge. Sedaj ji gre še za to, da ji to dejstvo druge države priznajo in zato bomo prihodnje leto videli njene zastopnike spet v Ženevi. Za svoje korake si je hotela pridobiti časa in to ji je v polni meri uspelo.

Francija danes uvidi, da je zamudila tisti trenutek, ko bi zamogla zmanjšati nevarnost novih vojnih sporov brez žvenketa vojnega orožja. Danes zasleduje le še cilj, da si za zadosten odpor Nemčiji zagotovi čim več zaveznikov. Pa pravijo, da je nedavno sklenjena francosko-sovjetska vojaška pogodba samo domneva. Anglija se danes boji nove vojne in njena izredna pripravljenost za posredovanja pri sporih na kontinentu izvira nedvomno odtod. Nekoč jo je varovalo morje pred težko oboroženimi armadami in topovi, njeno vojno brodovje pa je zaviralo dostop do angleške zemlje vsakemu neprijatelju. Toda kdo naj jo danes varuje pred napadi zračnega brodovja? Zanj je igrača uničiti gosto naseljeno zemljo, kljub njeni industrijski in vojaški sili. Orli iz neba bi šinili k zemlji in v minutah zbruhali strupeno orožje. Eno upanje pač navdaja obe državi, Francijo in Anglijo: da se Nemčija še pred vsem tem zruši pod svojimi gospodarskimi in socialnimi težkočami.

K temu vsemu še, da je Japonska vsaj zaenkrat proti novemu dogovoru o pomorskem oboroževanju. Nekoč svetu zapovedujoča Amerika pa se umika iz nevarnega ji evropskega in azijskega ozračja. Svojo pažnjo posveča predvsem lastni varnosti in rešitvi...

Pa je boljše, da ne slutimo bližine nove vojne. In izza mesecev se zdi, da odgovorni evropski možje s podvojeno pozornostjo zasledujejo meddržavni razvoj. Pravijo mnogi, da bi bila danes Zveza narodov pripravljena za obrambo miru tudi k odločilnim korakom. Res je nadalje, da raste v svetu ugled tega mednarodnega društva izza zadnje dobe. Raste tembolj, čim večja je napetost v svetu.

Dal Bog, da bi prihodnje leto glasovi angela miru preglasili smrtno pesem vojnih poljan!

Nova vlada v Jugoslaviji.

Uzunovičeva vlada je odstopila, novo vlado je sestavil dosedanji zunanji minister dr. Bogoljub Jevtič. V njo je sprejel dva člana bivše vlade, za ostale ministre je imenoval ugledne osebnosti, med njimi znanega finančnega strokovnjaka in enega voditeljev bivših radikalov Stojadinoviča ter bana dravske banovine dr. Draga Marušiča.

Doma kot v inozemstvu so sprejeli vest o dr. Jevtičevi vladi z odkritim veseljem. Francoski in angleški listi naglašajo, da krene Jugoslavija pod novo vlado v novo, demokratično smer. Sedanja vlada je prehodna in jo bo v dogledni dobi izmenila vlada, v kateri bodo zastopani voditelji bivših narodnih strank.

S posebnimi simpatijami omenja jugoslovansko in inozemsko časopisje novega vladnega šefa dr. Jevtiča. Dunajska „Freie Presse“ n. pr. piše o njem med drugim: Bogoljub Jevtič je iz vrst mladih in modernih državnikov. Njegove bogate izkušnje, njegov trezni način politike in njegovi osebni stiki z najmerodajnejšimi državniki inozemstva, kot tudi dejstvo, da ima prijatelje v vseh strankah svoje države, so aktiva, ki jih Jugoslavija ni mogla prezreti. To je bil poleg velikega zaupanja za princa-regenta povod, da mu je poveril sestavo vlade. Bogoljub Jevtič je vršitelj oporoke umorjenega kralja, kajte nanj je naslovil kralj Aleksander svoje zadnje besede: Čuvajte Jugoslavijo! — Nova vlada je prevzela posle. Med drugim je odredila oprostitev voditelja Hrvatov dr. Vladka Mačka.

Kaj pišejo Nemci in Angleži o pokojnem jugoslovanskem kralju? Dunajski „Werkblatt des Bonifatiuswerkes“ piše: Kralj Aleksander je bil zvesti služabnik svoje cerkve. Vsled svojega globoko vernega prepričanja je kazal tudi odkrito razumevanje naše rimsko-katoliške cerkve. Rad je poudarjal potrebo in tudi možnost, da se nekoč najde način zedinitve obeh cerkva, katoliške in

pravoslavne, v njegovi državi. Par dni pred svojo smrtjo je izjavil: V medsebojni ljubezni moramo pripravljati pot do konečnega zedinjenja obeh naših krščanskih cerkva. Sedanjega papeža smatram za poklicanega apostola ljubezni in pravice in z velikim spoštovanjem zasledujem njegov trud za zedinjenje. — Ko so kralja silili, naj odstrani jezuite iz svoje države, je zahtevo odločno odklonil. V svojem kraljevskem imenu je jezuitom v Beogradu celo dovolil, da smejo povečati svojo cerkev, četudi jim je mestna občina prošnjo odbila. Pri tej priložnosti se je izvedelo, da je kralj Aleksander zgodovino jezuitskega reda dobro poznal. Pokojni kralj se je redno udeleževal božje službe v dvorni kapeli. Pogosto se je vozil v veličastno, v vzhodnem slogu zidano katedralo v Oplenacu pri Topoli, kjer je marsikatero uro preklečal v molitvi in premišljevanju. V tej katedrali je postavil krasen groben spomenik svojemu očetu kralju Petru I., tam je tik zraven svoje matere sedaj tudi sam pokopan. Družinsko življenje kraljevo, zatrjuje ob koncu omenjeni list, je bilo vzgledno krščansko. — Angleški katoliški list „Universe" v Londonu je pisal povodom tragične smrti kralja Aleksandra, da je izgubila z njim katoliška cerkev svojega velikega zagovornika. Njemu bi se bilo posrečilo vsaj v Jugoslaviji združiti katoliško Cerkev s pravoslavno in to bi bil eden največjih dogodkov v zgodovini krščanstva.

Glasovanje v Posaarju. Prvotni posaarski statut predvideva glasovanje po občinah. Proti temu se je nedavno izrekel tričlanski odbor Zveze narodov, nakar je bil statut spremenjen v toliko da se upošteva samo skupni izid na vsem posaarskem ozemlju. Francija je na to pristala. S tem odpade možnost, da občine z večino proti priključitvenih glasov ostanejo izven državnih nemških meja. — Mednarodne čete so prevzele varstvo v vsem ozemlju. — Cerkev je izjavila k glasovanju svojo nevtralnost. — Izgledi so za Nemčijo ugodni, gre le še za višino odstotka, ki se izjavi proti priključitvi. Posebnih presenečenj 13. januarij ne bo prinesel.

Velikodušna Anglija. Anglija je bila velikodušna pri reševanju vprašanja 350 milijonov ljudstva v Indiji. Dala je Indiji novo ustavo, s katero je dovolila ljudstvu dobršen del samouprave. Število poslancev je zvišano, ljudstvo poslance voli, iz poslancev bo imenovana nova vlada, ki je samostojna, razun v zunanji politiki in vodstvu vojske. — Medtem ko Evropa tone v diktaturah, gradi Anglija demokratično Azijo.

Božično pismo avstrijskih škofov. Avstrijski škofje so naslovili pred prazniki na vernike božično pismo, v katerem uvodom omenjajo težke udarce letošnjega leta: dve revoluciji in smrt kanclerja dr. Dollfussa. V nadaljnem se pismo bavi z družabnim, gospodarskim, državljanskim in verskim mirom. K prvemu omenjajo škofje najtežje vprašanje stanovske ureditve na polju moderne industrije in potrebo močnega katoliškega gibanja delavstva. Opozarjajo na nevarnost poizkusov, da bi se pod imenom krščanske in državljanske obnove kršile socialne pravice delavstva. V nadaljnem povdarjajo potrebo miru v državi in med državami ter obsojajo lažnjive vesti o verskih bojih v državi, kajti ravno krščanska država mora po katoliškem pojmovanju spoštovati versko svobodo poedinčevo. Miselno globoko okrožnico zaključujejo, naj se zagotovi in zavaruje mir srečnih družin ter naj se družinam omogoči njihova sveta dolžnost, ki jo morajo družine vršiti do svojih otrok. To je najvažnejše delo za obnovo in resnični red v državi.

Koroški Landbund in njegovo glasilo ukinjeno. Zadnja številka landbundovskega glasila javlja, da Landbund s koncem leta ukine svoje delovanje z zaključnim zborovanjem v Št. Petru pri Grabštanju, kjer so pred 48 leti polagali njegove temelje. „Odslej ne bo več črnih, zelenih, rujavih in rdečih kmetov, marveč samo kmetje, ki stojijo v okvirju koroške kmečke zveze na stališču države in katerim pojm krščanstva ni prazna beseda." Istočasno preneha koncem leta „Allgemeine Bauernzeitung". Z novim letom bodo dobivali člani koroške kmečke zveze glasilo „Kärntner Bauernbündler" proti vplačilu letne članarine.

Zasedanje dež. zbora.

Sredi decembra je drugič zasedal novi dež. zbor. Glavni točki razprav sta bili poslovni red novega zbora in novi občinski red. O poslovniku je poročal kanonik dr. Blüml, kj je uvodno razvil načelne misli k stanovski ustavi. Prinašamo jih v izvlečku:

Govor č. dr. Blümla: Duh nove ustave se mora zrcaliti v poslovniku. V njem je odpadlo vse, kar bi nasprotovalo duhu nove ustave. Glavno delo dež. zbora se bo vršilo odslej v tajnih sejah, javne seje bodo omogočale le stvaren razgovor, težišče zborovega dela pa bo v odsekih. Avtoritarni kurz prihaja do izraza v ojačenem stališču dež. vlade, dež. glavarja in predsednika dež. zbora. Pobude za postavodajo so pridržane dež. vladi. Dež. glavar imenuje in odpokliče poslance in sme razpustiti dež. zbor. Potek delovanja dež. zbora zavisi v veliki meri od njegovega predsednika. Dež. zbor ima posebne pravice pri volitvi in odpoklicu dež. glavarja in dež. vlade, tako da sta vlada in zbor medsebojno povezana. Posebnost novega dež. zbora je njegov stanovski sestav. Bistveni znak nove države in dežele je v trojstvu stanov, ki se izraža v tem, da je učeči stan utelešen v kulturnem svetu, hraneči stan v 7 gospodarskih stanovih in urejujoči stan v vladi. Vse pa v državi druži državni in v deželi deželni zbor. Po dobi razkrajajočega duha sebičnosti prihaja občestveni duh spet do veljave v narodnem in državnem življenju. Glavarjeva beseda ob otvoritvi „treba bo začeti drugače misliti" je povsem umetna. Le še preveč je v narodu strankarskega duha, dovolj je še preostankov strankarske razredne države in ti preostanki lahko postanejo povod novim nestanovskim oblikam. Zato je poklican dež. zbor, da postane vzor stanovske vzajemnosti in vzor narodnega občestva. Miselnost te javne ustanove se bo zrcalila v narodnem telesu. Kot bo prišlo nadalje v tem zboru do veljave tudi spoštovanje do naroda soseda, tako se bo to uveljavilo tudi zunaj v življenju. Ni še dovolj duha v novih oblikah, mi vsi se moramo šele priboriti do poživljajočega duha krščanske stanovske države in do vere v Kristusovega duha, ki je vir prave demokracije."

Po globokem uvodu je sledila razprava o **poslovniku,** katerega najglavnejše točke so: poslovna doba dež. zbora traja šest let ali vsaj do sestave novega dež. zbora. Udeležba na zborovih zasedanjih je poslancem obvezna. V pomoč zborovemu prezidentu je stanovski sosvet. Odsekov pozna novi zbor pet: finančni, redovni, ustavni, gospodarski in šolski.

Sledilo je poročilo o **novem občinskem redu.** Ta predvideva sledeče bistveno nove točke: Občinski sveti, sestavljeni na podlagi starega občinskega reda, prenehajo, istotako so ukinjene pravice in dolžnosti županov, občinskih upraviteljev in svetovalcev. Njihove agende prevzamejo novi občinski zbori. Člane občinskih zborov imenuje dež. glavar po zaslišanju raznih javnih in stanovskih organizacij. Občinski zbori štejejo v občinah z doslej 10 odborniki osem, doslej 12 deset, doslej 16 dvanajst, doslej 20 štirinajst, doslej 24 šestnajst, doslej 28 dvajset občinskih zastopnikov. Občinski zbori morajo biti stanovsko sestavljeni. Občinski zastopniki morajo biti stari vsaj 26 let, avstrijskega državljanstva, politično ali sodnijsko nekaznovani ter morajo izpolniti tudi ostale pogoje, ki jih je predvideval stari občinski red. Dež. glavar občinski zbor lahko razpusti in sme imenovati druge osebe za občinske zastopnike. Župan je lahko tudi izven občinskega zbora, izpolniti pa mora vse pogoje občinskega zastopnika. Župane potrdi okrajni glavar.

Volitev v odseke dež. zbora: V gospodarskem odseku je poleg zastopnikov drugih stanov tudi posl. g. Mikl Karl, v šolskem odseku poleg ostalih še kan. dr. Blüml in g. Breznik.

Deželni proračun predvideva za leto 1935 dva milijona šilingov primanjkljaja, ki ga bo dežela krila s tem, da naloži stanarino za učiteljska stanovanja občinam, uvede davek na kolesa in razširi davek na moko še na riž in sočivje. Predvideni izdatki za deželno osobje znašajo 13 milijonov, stvarni izdatki 6 milijonov in šolstvo 7,840.000 šilingov. Razprava k proračunu se nadaljuje dne 28. decembra.

PODLISTEK

Ksaver Meško:

Na Poljani.

(9. nadaljevanje.)

„Si sama, Meta?"

Pogledala ga je, kakor bi bil tujec. Motrila ga je nekaj časa, preden je izgovorila."

„V takem vremenu prihajaš, Florijan?"

„Šel sem mimo in sem se oglasil."

„Sedi."

Vzela je časnik in mu ga je ponudila.

„Beri, Florijan."

Vedel je, kaj naj bere. Bral je isto že neštetokrat od dne, kar je prinesel časnik v kovačnico. Izročil mu ga je v trgu trgovec, ki je poznal vaščane.

„Ali že ve kovačica?" — ga je vprašal, ko je šel s pošto mimo.

„Kaj?"

„Da ji je ponesrečil sin v rudokopih v Nemčiji."

Plašno so zastrmele oči selove, stisnilo se mu je v prsih srce. V hipu je vstala pred njim podoba kovačice, polne skrbi za deco, razkropljeno po svetu, bolne od te skrbi in od žalosti nad svojo zapuščenostjo. Videl se je že, kako vstopi k nji v sobo in jo udari v lice in jo zadene v srce, prekipevajoče ljubezni materinske. Videl je, čutil je že njeno bol, in še njega je zabolelo srce.

„Tukaj, ponesi ji časnik."

Težka je bila tistega popoldne pot iz trga. Vedi Bog, kolikokrat je bral med potjo novico, kratko in suhoparno, zato tem strašnejšo. A še je prišel prezgodaj v vas. Dolgo se je mudil na pošti, da se je hudoval stari učitelj, ko je prinesel pisma v šolo. A ko je zvedel novico, je zadrhtelo v očeh tudi starcu. Zabolelo ga je v srce: Ivan, ponesrečenec, je zrasel pred njegovimi očmi; bil je izmed najpridnejših učencev. Pomislil je na že dovolj bridko usodo kovačice — pekoče je zaskelelo v srcu.

Brala sta dva, trikrat, govorila sta poltiho o nesreči in o kovačici. Zato se je hudoval tudi župnik, stoječ ravno na hodniku pred sobo, kaj da prihaja s pošto tako pozno.

„Težko vest nosim, gospod."

Pokazal je časnik. Župnik je bral, enkrat, dvakrat, tretjič. Vztrepetala mu je roka, drhtela mu je vidno, močneje in močneje, in se mu je povesila z listom. Ogledal se je kakor bi iskal stola. Ker ga ni bilo, se je naslonil v desnico ob zid.

Florijan je pričakoval odgovora. Gledal je župniku v oči, a te so bile solzne in polne bolesti. Ko je videl omagovati častitljivega starčka, mu je leglo na srce še težje. Sklonil je glavo in je čakal molče.

Župnik se je zravnal s silo. Počasi je potegnil z roko črez čelo in črez oči, da bi izbrisal misel, kakor svinec težko, pekočo kakor slaba vest. „Glej, tako se godi tvojim, izročenim pastirski tvoji skrbi, očetovski tvoji ljubezni. Glej, gredo in umro v tujini, drugi umirajo od žalosti po njih. Pastir si: pomagaj! Oče si: reši!"

A ni mogel pomagati, ni poznal rešitve.

„Umoriš jo, revo."

Strah je bilo oba, nista si upala pogledati v oči.

„A prej ali slej mora vendar zvedeti."

„Povej ji z usmiljenjem, prijatelj."

Kakor bi bila v nevarnosti lastna duša, je prosil starček.

„Z usmiljenjem, gotovo, gospod župnik."

Starec je stopal v sobo. Šel je počasi in je sklanjal glavo globoko na prsi.

„Z usmiljenjem, gotovo..."

Počasi je stopal sel dol od cerkve. Bilo mu je težko, da bi sedel ob pot in bi ne šel ne stopinje dalje.

„Z usmiljenjem, seveda! Saj sem vendar kristjan... Bog bodi milostljiv in usmiljen tudi meni, grešniku."

Govoril je pred se poltiho, kakor otrok, ki ponavlja na poti v šolo nalogo, v skrbi, da jo pozabi ali da se zmoti v šoli.

Nikoli še ni stopal mož tako počasi. A glej, kakor bi se krčila pot pred njim, kakor bi izginjala pod nogami. Že je bil pri cilju. Neprijetno mu je bilo,da ni pisma za Trato. Pomudil bi se malo tam; odloženo bi bilo vsaj za nekaj hipov.

Prestopil je prag.

„Z usmiljenjem!" — je zamrmral še, da ne pozabi.

A kje je bilo usmiljenje, o Florijan, ko si bral poročilo? A res, ti si brez krivde; v tvojem srcu je bilo, a ni ga bilo v besedah časnikovih, ni ga bilo v resnici sami.

(Dalje sledi.)

DOMAČE NOVICE

Pomlad v decembru.

Vsaj okoli božiča bi moralo biti zasneženo in mrzlo. Po jesen se noče umakniti zimi in vedno bolj so se v zadnjih tednih množili znaki, da bo sledila jeseni neposredno pomlad brez zime. Drevje je ponekod začelo poganjati, tu in tam so začeli zeleneti travniki, vrl mož iz gorjanskega kraja nam je prinesel v uredništvo celo šopek spomladanskih vijolic, celovški kostanji kažejo že pomladanske poganjke. Muhavost narave dela preglavice marsikateremu gospodarju in seveda najbolj vremenoslovcem, ki so napovedali zgodnjo zimo. V svoje oprostilo poročajo sedaj o zanimivostih drugod. V Nemčiji se pojavljajo hrošči, ponekod so želi že drugi letni ječmen, na travnikih cvetijo zvončki in poganja bezeg. Pa se javljajo sedaj že drugi vremenoslovci, ki napovedujejo, da bo letos zima odpadla. Svojo domnevo zagovarjajo, češ, da so znani slični slučaji, seve so redki in jih beležijo kot izrednosti stoletij. Tako pripovedujejo iz leta 1185, da je tedaj zima odpadla in so v decembru gnezdili ptiči, v januarju je cvetelo sadje in so ga v februarju že spravljali, koncem maja so želi na polju in ponekod so imeli celo dvojno sadno letino. Seve so se dogajali v tisočletju tudi obratni slučaji. Leta 1608 je bila v Evropi zima tako huda, da so zamrznila vsa morja, jezera, reke in potoki. Ptiči in divjačina so to leto poginili, tisoče ljudi in živali je zmrznilo. Torej pozna zgodovina vremenske izrednosti in nerednosti.

Kljub verjetnosti in napovedim, da ostanejo zimski meseci ob koncu starega in v začetku novega leta brez snega in mraza, v to vendar ne moremo verovati. Rajši se pridružimo onim, ki prorokujejo, da bo kmalu, prav kmalu začelo snežiti in smo nenadno črez noč sredi zime. Tokrat je bomo veseli še mi v pisarnah.

Prihod ubeglih hitlerjancev v Hamburg. V Hamburgu živi premožen Rožan-krojač, ki svoje domovine še vedno ni pozabil. Pa je o priliki prihoda varaždinskih hitlerjancev takole pisal svojemu stricu v Rožu: Radoveden sem bil na nje in sem jih pričakoval, ko so dohajali iz Bremena na hamburški kolodvor. Ko je vlak došel, sem glasno klical po Rožanih, pa ni bilo nobenega odgovora. Zakličem parkrat slovensko in glej, takoj pristopi k meni par mož in mi pove, da so iz Roža. Dobim zanje posebno dovoljenje ter jih peljem na svoj dom, kjer jim moja ženkica pripravi koroških žgancev, sam pa prinesem še nekaj pijače. Dolgo smo sedeli in h koncu zapeli celo par rožanskih pesmi. Sedaj se nahajajo v taborišču Ueberseeheim. — To je torej žalostna usoda dvakratno zapeljanih, da se jim v tujini toži po rožanski pesmi in koroških žgancih, katerih bi bilo med nami dovolj. Vrli naš rojak v Hamburgu je s svojo gostoljubnostjo storil dobro delo zapeljanim žrtvam.

Pri sv. Luciji na Trati v Zilski dolini. Na dan sv. Lucije 13. decembra hitijo naši Zilani iz vseh vasi slovenske Zile, od Gorjan in Bistrice pa gor do Štefana in Brde, na Trato, kjer stoji prostorna podružniška cerkev sv. Lucije in Barbare. Ta dan počiva po vsej naši dolini v vseh krščanskih hišah vse šivanje in pranje. Na Trati pa je v cerkvi in zunaj cerkve vse polno ljudi. Krog oltarja sv. Lucije vijejo debelo nit — starodavna šega, ki jo opažamo tudi po drugih romarskih cerkvah naše doline. Kramarjev pa pride na ta dan kar cela vrsta. Prodajajo na „štantih" posebno zimsko obleko in čevlje. Božjo službo opravljata šentjurski in štefanski župnik. Letos še ni bilo snega in je bil obisk posebno velik. Cerkev še ni bila menda nikdar tako nabito polna kot letos. Pri tej cerkvi stoji tudi najstarejša in največja zilska lipa, okoli katere plešejo na žegnih naši Zilani in Zilanke v svojih nošah. Zato se imenuje Trata tudi Plešišče.

Št. Lipš. (Sprejem novega g. župnika in še kaj.) Z radostjo smo se 9. t. m. zbrali pred župniščem, da slovesno sprejmemo našega novega dušnega pastirja č. Jožefa Polaka. Streljanje topičev in pritrkovanje zvonov je naznanjalo prihod č. župnika katerega je nato pozdravil s pesmijo moški zbor, nakar so sledili pozdravni govori in deklamacije in končno še pesem cerkvenega mešanega zbora. Dekleta so krasno ovenčala cerkev in slavolok novemu duhovnemu očetu v pozdrav. Že poznamo svojega novega župnika kot izbornega pridigarja in upamo, da bo ob njihovi skrbi in naši ljubezni fara dobro in uspešno napredovala. — Teden dni prej pa smo praznovali veselo svatovščino, ko je mladi Brežjak poročil Jegartovo Jerico. Poročno sv. mašo je daroval mil. prošt Truppe, nakar se je razvil pri Škofu ob fantovski pesmi prav družaben poročni večer. Mlademu paru mnogo sreče! — Nekaj dni pozneje pa smo v globoki žalosti pokopavali starega Riglovega očeta. Dolga leta so bili skrben gospodar in vseskozi krščanski mož. Večen jim mir! — Naš pevski zbor se nahaja v dobri formi in priredi na Štefanovo pevski koncert pri Škofu. Vas toplo vabimo vse!

Radiše. (Star Mohorjan se oglaša.) Koncem vsakega leta se veselimo Mohorjevega daru. Še danes čutimo hvaležnost do dobrih mož, ki so pred mnogimi desetletji zasnovali to lepo misel, da nudijo Slovencem dobre hrane za duha in srce. Žal smo letos, kot izgleda, v naši škofiji zadnji na vrsti, ker književnega daru še ni med nami. Le nekaj župnij ga je sprejelo, med srečnimi pa nismo. Le predobro vemo, kaj pomeni za nas dobra slovenska knjiga, ob njej in ob ostalem slovenskem čtivu je vsaj nekoliko opore v očigled poraznim neuspehom naših ljudskih šol. Pa se tako včasih naši stari spominjajo iz dobe, ko je bila okoli šol sploh še težava, kakšno veselje so pripravile Erjavčeve „Živali v podobah" v izdaji Mohorjeve. Gotovo bi tudi drugod mlado in staro spet rado segalo po tej knjigi, če bi izšla v novi izdaji. Da tudi sicer skrbimo za slovensko knjigo, kaže naša knjižnica, ki je dobro urejena in vsako nedeljo odprta vsem, ki jim je za uk in lepo razvedrilo.

Loga ves ob Vrbskem jezeru. Tudi pri nas zelo občutimo slabi čas, ki nosi pridevek krize. Posebno nas skrbi zima, ker smo bili deležni le slabe letine. Ni obrodilo zadovoljivo ne žito ne krompir. Vrhutega je v delih davčnih občin Št. Ilj in Loče pobila toča. Torej ni čuda, da imamo pri nas letos tudi veliko eksekucij in prisilnih uprav, dočim so bila v minulih letih taka postopanja skoroda neznana. Naš kmet se je branil, dokler je mogel količkaj plačati, davčnega štrajka in sličnih sredstev, ki so jih propagirali njegovi prijatelji. Sedaj pa je ta steber države in naroda večinoma izmozgan. Čudimo se le, da je bilo ljudstvo navzlic neprilikam in naraščajoči revščini tako radodarno, da je zadnje dni za zimsko pomoč še toliko darovalo. Pomislimo, da mora naš kmet celo leto podpirati toliko revežev in rajžovcev ter jih prenočevati — ni redko, da prenočujejo nekatere hiše do štiri in celo več črez noč — in vedeli bomo ceniti njegovo radodarnost za podpore in zimsko akcijo. To gre v stotine šilingov na leto. Več spoštovanja in podpore bi kmet zato zaslužil. Zadnji čas je bilo pri nas prodanih več kmetij. In še nekaj kmetij je vsled preobremenitve na prodaj. Kdo kupuje? Uradniki in penzijonisti! Kam naj gre dosedanji rod, ki je bil mogoče že par stoletij na hiši? V armado brezposelnih in podpiranih, a kako dolgo pojde to? Žalostno! — Bela smrt je zahtevala pri nas v zadnjem času dve žrtvi. Umrli so pd. Prerokova mati v Dobu, stara 84 let, ter 78letna Eliza Švager v Loga vasi. Obe sta bili pridni in delavni ter vzgled marsikateremu mladih. Počivajta v miru!

Sv. Štefan pri Spodnjih Trušnjah. (Smrtna žetev.) Tekom dobrih 8 dni je tukajšnji popravljeni in povečani „britof" videl kar štiri pogrebe. Po dolgotrajni bolezni je 26. m. m. umrla pri Kovaču nad Šmartnom pridna in pobožna šele 22letna rejenka Lojzka Gregorc. Dobri in ugledni stariši Kovačevi jo bodo težko pogrešali. Dne 27. m. m. je v Toganjah preminul pri Jazbecu 71letni Kmetov brat Franc Lobnig. Vse svoje življenje je bil zvest cerkvi in materni govorici Na god sv. Barbare smo spremili na zadnji zemeljski poti zasebnika Petra Škorjanc. Veliko bridkosti je moral prestati, njegov življenski večer pa je bil ožarjen od ljubezni hvaležnih otrok. Končno nas je na sv. Barbare zvečer zapustila dobra Hobjanova mati. Že veliko let je bila priklenjena na bolniško posteljo. Njeni otroci so ji v veselje točno in vestno izpolnjevali 4. zapoved. Veličastna je bila njena zadnja pot. V častnih besedah je ob odprtem grobu domači dušni pastir spominjal pogrebce na globoko vernost, pridnost in potrpežljivost v dolgotrajni bolezni in na izvanredno radodarnost pokojne matere. Blag pokoj našim rajnim!

† Miha Keršič. Pred štirinajst dnevi je pod sivim Dobračem preminul častitljivi starina Miha Keršič. Umrl je kmalu po 90. rojstnem dnevu, ki ga je praznoval hudo bolan. Rodom je bil Gorenjc iz Podbrezja. Kot mal fantiček se je učil trgovine v Beljaku in postal nato v Št. Jakobu v Rožu trgovec in gostilničar „Pri Lipi". Kot trgovec je bil varčen, priden in soliden in so ga ljudje visoko cenili. Po prevratu je postal jugoslovanski državljan. Pokojni Keršič je bil vzor slovensko mislečega, čutečega in hotečega moža, na vso moč je cenil naše duhovnike. Zadnja leta je preživel v Podkloštru, kjer je svoječasno vodil svojo trgovino. Sveti mu večna luč!

Drobiž. Kralj. jugosl. konzulat v Celovcu poziva rezervne in upokojene častnike ter vojaške uradnike kraljevine Jugoslavije, ki se nahajajo v deželi, naj se javijo na konzulatu v svrhe zaprisege. — V deželno prizivno komisijo za dohodninski davek je med drugimi imenovan č. župnik J. Starc. — Za dr. Dollfussov spomenik so v deželi nabrali skoro 40.000 šil. — V državi so kadilci v letu 1933 pokadili 95.338 meterskih stotov tobačnih izdelkov v vrednosti 296.2 milijona šilingov. To je pač najvišji davek, seveda prostovoljen. — Letošnje revolucije stanejo državo 63 milj. šilingov, to so izdatki za eksekutivo in pomožne čete. — Celovška realna in zvezna gimnazija sta bili vsled difterije predčasno zaprti. Počitnice končajo 6. januarja. — Bivši dež. glavar Kernmaier je izpuščen na svobodo. K praznikom so izpustili tudi večino aretirancev v koncentracijskih taboriščih. — V kamnolomu pri Toplicah ob Beljaku je predčasno vžgana eksplozivna mina ranila tri prisotne delavce. — Posestnik Maks Kersnik iz Grebinja si je pri sekanju v gozdu zlomil nogo. — Dež. glavar je odredil, da smejo biti gostilne v vsej deželi na Silvestrovo tudi preko polnoči odprte. — Pogorelo je pri posestniku Robiču v Plešerki pri Hodišah. Poslopja so vsa uničena, zgorela je krma, orodje in tudi nekaj živine. Škode je okoli 20.000 šil.

NAŠA PROSVETA

Prosvetaši, tod je korenina!

Preradi prezremo v društvih, da so za organizacijo in njenim članstvom vendar le ljudje s svojimi dobrimi in slabimi lastnostmi. Ljudje pa se dajo združevati in izoblikovati le z — ljubeznijo. Skrivnost uspehov ali neuspehov prosvete je koncem konca v slogi ali neslogi, v prijateljstvu alj sebičnosti.

Človek moraš strmeti ob tem, kaj dosežeta dva prosvetaša, ki delujeta iz medsebojnega prijateljstva in soglasja. Zanikajoči in prosvetno delo ovirajoči nastopa sam in je močan v podiranju, če ima opraviti s poedincem, ki je dobre volje. Podvojena ali potrojena ustvarjajoča sila, ojačena dobra volja in okrepljena delovna zmožnost pa imajo lahek boj s sebičnostjo ali nerazumevanjem poedincev. Odborniki naših prosvetnih društev morajo dobro vedeti, da je zajamčen uspeh njihovega delovanja z vzajemnostjo vsaj dvojice ali trojice, kot poedinci pa so kljub najboljši volji često slabiči. Prijateljstvo, vzajemnost fantov, dekliška družina so čvrste opore prosvetnega življenja.

Pa prijateljstvo, vzajemnost in družina se ne ustvarja toliko z besedo, kot z dejanjem. Še boljše: ustvarja se s dejanjem ljubezni. Največji Organizator vseh časov ,Kristus, je utrdil in potrdil rast svoje tako polne bogo-človeške družine z besedami: „Ljubite se med seboj in na ljubezni naj vas spoznajo, da ste moji učenci!" Ljubi tisti, ki da sebe drugim, ki pomaga nositi skrbi, žalost in veselje svojih bližnjih. Diktator nima prijateljev in je osamljen navezan nase in njegovo delo je navezano samo nanj. Kdor zna živeti in misliti tudi za druge, najde sebe v prijateljih in sodelavcih.

V začetku uspešnega prosvetnega delovanja je torej iskreno prijateljstvo dvojice in trojice, na koncu pa vzajemna fantovska in dekliška družina cele vasi in vse fare. Ljubezen in nesebičnost je organizatorjeva skrivnost, ob ljubezni in nesebičnosti se dogajajo čudeži tudi na polju prosvete.

Dekliška družina. V družino se moramo zbrati, dekleta vasi in fare! Iz skupne dekliške družine bomo zajemale vse, kar rabimo za življenje: zdravo misel, trdno vero vase in v druge in ljubezen. Iz nje bomo črpale veselje za delo, ker slednje uspeva le tam, kjer si podaja roko z veseljem. Družina je skrivnost, iz katere rastejo stanovi, raste tudi naš narod. Družina je temelj, na katerega se postavi hiša. Temelj mora biti globok in močan, če naj stoji zgradba na njem trdno in neomajeno. Kako je, dekleta, v družinah po naših domovih in naših vaseh? Ale se ne trgajo vezi med stariši in otroci, in sestrami, ali se ne rahljajo vezi med duhovnikom in vaščani, med sosedi in

med stanovi na vasi? Kako, dekleta, naj prinesemo zopet zdravja v domove in v vasi? Najprej moramo biti same zdrave in močne, zadovoljne in ljubezni polne. Najprej moramo same znati živeti življenje dekliške družine. Potem šele bomo lahko delile zdravja in ljubezni drugim, da bo toplo in prijetno v naših domovih ter domače in veselo v naših vaseh in farah. Spet bomo potem lahko iskale veselja in razvedrila tod in ne na stranpoteh, kjer je cvetje le posuto po trnju in ostrem kamenju, ob katerem krvavimo in se spotikamo. Več iskrenega prijateljstva in nesebične ljubezni v dekliških družinah si hočemo torej v novo leto.

Št. Janž v Rožu (Silvestrovo). V pondeljek, dne 31. t. m. priredi naše društvo pri Tišlarju ob 8. uri Silvestrov večer z igrama „Trije tički" in „Dve teti", dvospevom, petjem in govorom. Vabimo prijatelje!

Globasnica. „Zlatarjevo tele" je naslov novi igri, ki jo uprizori naše izobr. društvo dne 1. januarja p. l. ob 3. uri pop. pri Šostarju v Globasnici. Pridite!

Kotmara vas. „Gorjanci" priredijo igro „Dve nevesti" v nedeljo 6. januarja ob 3. uri pop. pri Ilnu na vasi. Vabi odbor.

Božičnica v Celovcu. Minulo sredo je „Biserica" povabila v svoj krog celovško slovensko družino, da z njo vred dostojno proslavi prihod božičnega praznika. Do 150 bratov in sester se je odzvalo povabilu in menda jim malega truda ni bilo žal. Po izbranih besedah g. predsednika sta dva mlada Biserničarja vedla družino ob dveh božičnih deklamacijah sredi svetonočne skrivnosti. Njima je sledil nastop treh fantov v zboru „Božič in mladina", v katerem so razodeli mladim srcem, naj se veselijo prihoda svojega Voditelja, ker le ob Njem bodo zamogla rasti in se razvijati. Zbor fantov in deklet je nato v prizoru „Božič in ljudstvo" združil adventno hrepenenje naše družine v veliko prošnjo: Pridi v sveti noči še k nam, v naše domove , Gospod! Lepoto in globino svetonočne skrivnosti smo zajeli v govoru, ponazorjenem s povečanimi slikami. Pa je dejal govornik ob koncu, da preplitvo jemljemo božična znamenja jaslic, drevesca, luč in darov, ker pozabljamo, da se zrcali v teh znamenjih neizmerna božja ljubezen. Po odmoru je presedniče napovedal lažji del sporeda, ki so ga izpolnile celovške citrašinje, Bisernični orkester, izbrani violinski komadi s premljevanjem klavirja in par rezkih tamburaških komadov. Pester spored je zaključila „Sveta noč", ki jo je zapela vsa dvorana.

GOSPODARSKI VESTNIK

Kako sušimo močvirnate travnike. Močvirna zemljišča se dajo osušiti na dvojen način: z odprtimi jarki ali z drenažo. Za majhne kose zemlje zadostujejo jarki. Določi se najnižja točka travnika, kamor izteka vsa voda in odkoder jo je najlažje spraviti v potok ali večji jarek. Odtok moramo primerno globoko izkopati, da voda sproti odteka in ne ovira nadaljnega dela. Ko smo vodo odpeljali od najnižje točke, si lahko napravimo načrt za nadaljne osuševalne jarke in tudi sedaj moramo obrniti pozornost na najbolj močvirni del zemljišča, kamor se steka voda ostalih delov. Morda kaže tu napraviti daljši odvajalni jarek, v katerega se stekajo še drugi manjši jarki. Ko je ta gotov, in je steklo že precej vode, lahko nadalje ugotovimo, kako izpeljemo še ošuševalne jarke, ki niso tako globoki, kakor je odvajalec. Če leži travnik ob hribu, iz katerega se steka voda in ga namaka, tedaj najbolje storimo, če odpeljemo vodo takoj izpod hriba, da ne more na travnik. — Kar se tiče drenaže, to je polaganje ilovnatih drenažnih cevi v zemljo, s čimer odpadejo odprti jarki in se ne izgubi zemlja, mora strokovnjak natančno izmeriti zemljišče in določiti padec položenih cevi. V današnjih časih se drenaža ne izplača ali velja samo za velika zemljišča. Za taka dela sta prikladni zima in zgodnja spomlad.

Skrbimo za dobro plemensko živino. Še vedno opažamo premalo brige za uspeh naše živinoreje. Najprej mora dober živinorejec gledati na to, do ima v hlevu dobro pleme. Najboljša je pri živini čistokrvna pasma, ki si je po lastnostih in zunanjosti precej slična. Neprekinjena enostranska plemenitev v sorodstvu je škodljiva. Od časa do časa moramo skrbeti za osveženje krvi z izmenjavo moških živali. Tudi prehitra plemenitev ni umestna. Pri govedu čakajmo vsaj 18, pri svinjah 8 do 10, pri konjih 24 do 35 mesecev, da so živali primerno razvite. Mladim, za pleme določenim živilim nudimo v času teslesnega razvoja dovolj tečne hrane, v tej dobi zamujeno dobro krmljenje rodi často škodo, katera se neda več v poznejših letih popraviti. Plemenske živali naj so predvsem zdrave, krepke, lepih oblik in brez posebnih razvad. Napaka je, ako plemenimo male živali z velikimi, ker s tem obremenjujemo mlado življenje, še prej da je na svetu. Glejmo še na notranje lastnosti pri živalih: na dobro mlečnost, nesnost itd. Živinski rodovnik lahko pri tem mnogo koristi. Lepo pleme je v ponos živinorejcu in v korist kmetiji.

Kako delamo domače salame. Koline so vsepovsod, zato ne bo odveč kratka beseda o tovrstnem domačem prigrizku. Za salame vzamemo poleg prašičjega tudi čvrsto goveje meso od stegna. Kot pri klobasah bodi tudi pri salamah meso od starejših živali. Iz mesa uberemo vso mast, pridenemo pa podkožni špeh, zrezan kot drobna koruza. Meso zrežemo za ajdovo zrno debelo. Za 8 kg prašičjega mesa ali pa 6 kg prašičjega in 2 kg govejega vzamemo 2 kg špeha, 20 dkg soli, 1 gram solitra, 1 žlico sladkorja, ½ žlice popra in 2 glavici česna. Tega zdrobimo z nožem, razmočimo v par žlicah vode in precedimo na meso. Mešamo dobre pol ure, vendar ne smemo mečkati mesa med rokami. Potem prav trdo natlačimo široko volovsko ali konjsko črevo poljubne dolžine. Nastale zračne mehurčke prebodemo. Vsako posamezno salamo na obeh koncih trdo zavežemo in povijemo z vrvico. Za dan ali dva jih obesimo na mrzel zrak, potem jih v suhem, hladnem dimu prekajamo kakor klobase. Dovolj prekajene so, ko postanejo lepo rumene in osušene. Užitne so šele črez nekaj mesecev.

Grintavost sadnih dreves. Grintavost sadnega drevja je pri nas poznana in jako pogosta bolezen. Listje in sadje dobi črne, na sadju tudi rozpokane, kratstam podobne madeže. Lupina obolelega sadja je grenka in sadno meso ni okusno. Časih napade ta bolezen nektere hruške tako močno, da postane sadje neužitno. Kako pomagamo temo zlu? Najbolje je, če precepimo drevesa, ki leto za letom trpijo na tej bolezni, ker je znano, da so nekatere vrste manj, druge bolj podvržene tej bolezni. Proti grintavosti pomaga tudi škropljenje z modro galico. Škropi se sadje v zgodnji pomladi tik pred poganjanjem popkov prvič, drugič pred cvetenjem in tretjič po cvetenju. Če dež spere galico, je potrebno škropiti ponovno.

Vzgoja mladh češpelj. Pri nas uporabljamo skoro vsi le poganjke iž češpljevih korenik za sadike. Drevesa iz takih poganjkov v resnici mnogo prej nosijo sad, kot vzgojena iz semena. A kmalu se pokaže njihova slaba stran. Poganjajo namreč iz korenin zopet mladike, ki drevo slabe in napravijo nerodovitno. Kdor si hoče ustvariti dobra češpljeva drevesa, naj si jih vzgoji iz semen, oziroma si taka nabavi.

Celovški trg 20. dec. Pšenica 40—42, rž 30—31, ječmen 21—24, oves 20—21, ajda 21—23, koruza 18—22, grah 80—1,—, enako leča, krompir 12—14, sladko seno 7—10, kislo 6—8, enako slama, zelje 30—40, repa 20—30, goveja mast 4,—, sirovo maslo 2,80—3,40, čajno maslo 3,60—4,40, svinjska mast 2,20—2,80, jajca 16—17, kokoši 3,—4,—, race 4—5,—, gosi 8,—, drva trda kratka 4—5,—, mehka 3—4,— šil. za kv. meter.

RAZNE VESTI

Ženska država. Ob izviru Rumene reke na Kitajskem živi ljudstvo To Rung. To ljudstvo vladajo žene. Velike rasti in izredne telesne moči so in so zato dobile prevladujoči vpliv nad moštvom. Ženske imajo v roki vso upravo te čudne dežele. One same smejo edine trgovati. Imajo — ker so poganke — po več mož in držijo svoje može izredno strogo. Za otroke skrbijo oni, katere ženske označijo za očete. Če ne smejo moški brez dovoljenja svojih močnejših polovic že zunaj doma storiti ničesar, tembolj se morajo svojim ženam podrejati potem v hiši.

O rdečem carju Stalinu. Stalin je v skrbi za svoje življenje. Ima posebno cesto iz Moskve do svojega posestva. Lepo je asfaltirana in ob njej neprestano stražijo stražniki. Na njej ne sme biti nobenega drugega vozila. Stalinovo posestvo je obdano z velikim parkom, ta pa z debelim zidom iz opeke. Na važnejših mestih je zid ojačen z jeklenimi ploščami. V krogu 10 km okoli njegovega posestva se ne sme zgraditi nobena nova hiša. Ob vhodu v hišo so postavljene vedno močne straže. Če ima kdo srečo, da pride do hiše, ga stražniki od pet do glave preiščejo. Hiša je polna temnih in skrivnih hodnikov, da se človek komaj spozna. Izdani so še nešteti ukrepi za varnost rdečega carja.

Društvo nesrečno poročenih. Znano je, da imamo v deželi več tisoč raznih društev in organizacij. Nimamo pa še niti v Celovcu kluba, ki ga v najnovejšem času poseduje Pariz. Tam so ustanovili klub nesrečno poročenih in je število njegovih članov doseglo že 2000. Od teh je 1300 moških in 700 žensk. Klub ima namen nuditi svojim nesrečnim članom nekaj veselja.

Če sestrica pomaga bratcu. Sestra, ki je pomagala mlajšemu bratcu pisati domače naloge: „No, kaj ti je pa rekel gospod učitelj?" — „Da sem vsak dan bolj neumen."

Ujeli so ga z filmom. V nemškem Lüneburgu je neki avtomobilist povozil nekega kmeta, nakar je poškodovanec zahteval od njegove zavarovalnice odškodnino. Dobil je 2000 mark, a s tem ni bil zadovoljen in je vložil tožbo za še večjo svoto. Na razpravi je navajal, da je poškodovana hrbtenica in zato ni zmožen več za nobeno težje delo. Ko je mož to povedal, je dal predsednik sodišča zatemniti dvorano in mahoma so začeli predvajati film, ki je pokazal tožitelja, kako brez vsakega zadržka pleza po visokem senenem vozu, vodi kosilni stroj in počenja še druge posle, ki prav nič ne kažejo, da bi njegov hrbet bil v neredu. Presenečen je mož umaknil svojo tožbo in se čudil, kako je mogla zavarovalnica snemati film z njegovo osebo, ne da bi bil tega opazil.

Sovražnik Cerkve francoski pisatelj Voltaire je napravil nekoč s svojimi učenci izlet v okolico Pariza. Bil je izredno dobre volje in tako blesteče duhovit, da so srca mladeničev kar gorela za Voltaireja. Eden izmed učencev, ki ni mogel krotiti svojega navdušenja zanj, je zapisal v spominsko knjigo sledeče besede: Stari Bog je mrtev — Voltaire naj živi vekomaj Sto let pozneje je prišel na isti kraj mladi Lameneis, poznejši sloveči francoski pisatelj. Našel je tam še isto knjigo in je bral te besede. Zapisal je poleg besed na rob: Voltaire je mrtev — stari Bog bo živel vekomaj!

Moderna mladina. „Povej, dedek, kdaj si postal ded?" — „Ko si prišel na svet ti, Jurček." — „Če bi torej jaz ne bil prišel na svet, bi ti ne postal srečen ded?" — „Ne, dragec moj." — „Kaj mi boš torej dal za to?"

Za tiskovni sklad so darovali: Marjeta Wieser, Slovenji Plajberk, 4; Zveza koroških zadrug mesto venca na grob pok. dr. Matka Hafnerja 20; Miha Schleicher mesto venca na gomilo dr. Tevžeja Hafnerja 3; Gozdni mož v Št. Jakobu 1; Franjo Celnar, Celovec, 3; neimenovan 0.50; Zgončeve terice v Vogrčah 3; neimenovan Celovčan 2; Zofka Sori, Šmarjeta, 1; Franjo Celnar, Celovec, 1.50; neimenovan 4; Štefan Bayer, Loga vas, 2.50; Karel Jiša, Novy Jachymov, 2.50 S; Klub koroških Slovencev v Mariboru 300 Din. — Za 104 let staro in v bedi živečo Barbaro Blažun v Trnji vasi, rodom iz Ljubljane, neimenovan 6 S. Vsem darovalcem najlepša hvala in srečno novo leto! Upajmo, da bo mogel tiskovni sklad v novem letu izkazati več darovalcev!

Dobrolska dekliška Marijina družba uprizori na **dan sv. Treh Kraljev ob 3. uri popoldne v društveni dvorani** na Koroškem še nepoznano igro

Madona v gozdu.

Srčno povabljeni od blizu in daleč! Odbor.

Posestvo v Podravljah

(Föderlach), pripravno za penzijonista, **se proda.** Okrog posestva 9500 m² njiv in travnika, na tem 3 večjih sadnih drevesc. Hiša ima 7 sob in 2 kuhinji, 1900 z opeko zidana in 1934 novo trdo krita. Skedenj in hlev za 8 glav živine sta novo in trdo krita. Naslov: **Vinko Gröblacher in Dieschitz, p. Velden am Wörthersee.** 104

Hiša in gospodarsko poslopje, tričetrt orala travnika s sadjem **naprodaj** p. d. pri Celnjaku v Stebnu pri Beljaku p. Mallestig. Cena S 5400. 96

Lastnik: Pol. in gosp. društvo za Slovence na Koroškem v Celovcu. — Založnik, izdatelj in odgovorni urednik: Žinkovský Josip, typograf, Dunaj, X., Ettenreichgasse 9. Tiska Lidova tiskarna Ant. Machát in družba Dunaj, V., Margaretenplatz 7.